

Sygn. akt SDI 120/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Grzegorza
Wrony,

w sprawie **lekarza E. C.**,

obwinionej z art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz.U. z
2018 r., poz. 168 ze zm.),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2018 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionej,

od orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt NSL
Rep. (...),

utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...]. z dnia 25
listopada 2016 r., sygn. akt (...),

**1. na podstawie art.439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6
k.p.k. i art. 112 pkt 1 ustawy o izbach lekarskich uchyla
zaskarżone orzeczenie oraz utrzymane nim w mocy orzeczenie
Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...]. z dnia 25 listopada 2016 r.
i na podstawie art. 63 pkt 4 w zw. z art. 64 ust. 3 ustawy o izbach**

lekarskich umarza postępowanie, kosztami postępowania dyscyplinarnego i kasacyjnego obciążając Skarb Państwa;

2. nakazuje zwrócić obwinionej lek. E. C. uiszczoną opłatę od kasacji w kwocie 750 (siedmuset pięćdziesięciu) złotych.

UZASADNIENIE

Lekarz E. C. została obwiniona o to, że w dniu 4 listopada 2008 r. nie dołożyła należytej staranności w postępowaniu lekarskim zaprezentowanym wobec E. S., co polegało na nieprzeprowadzeniu dokładnego badania podmiotowego i przedmiotowego pokrzywdzonej, czego skutkiem było, pomimo istnienia ku temu wskazań, nierozszerzenie diagnostyki w celu wyjaśnienia przyczyn dolegliwości zgłaszanych przez pacjentkę, tj. o popełnienie przewinienia zawodowego, polegającego na naruszeniu art. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty w zw. z art. 8 kodeksu etyki lekarskiej.

Okręgowy Sad Lekarski w [...] orzeczeniem z dnia 25 listopada 2016 r., sygn. akt (...), uznał E. C. za winną przewinienia zawodowego popełnionego w ten sposób, że w dniu 4 listopada 2008 r. w P. nie dołożyła należytej staranności w stępowaniu lekarskim wobec E.S., co polegało na nieprzeprowadzeniu dokładnego badania podmiotowego i przedmiotowego pokrzywdzonej i stanowiło naruszenie art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 617 ze zm.) w zw. z art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej w zw. z art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 168; u.i.l.) za które, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 u.i.l., wymierzył obwinionej karę upomnienia.

Od tego orzeczenia odwołanie wniósł obrońca obwinionej, podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia – art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 112 pkt 1 u.i.l., art. 6 k.p.k. w zw. z art. 16 k.p.k. i art. 112 pkt 1 u.i.l., art. 62 u.i.l., art. 61 ust. 3 u.i.l., art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l. Wniósł o jego zmianę i uniewinnienie E. C. od zarzucanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Lekarskiemu do ponownego rozpoznania.

Naczelny Sąd Lekarski orzeczeniem z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt NSL Rep. (...), utrzymał w mocy orzeczenie Sądu pierwszej instancji.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zostało zaskarżone kasacją wniesioną przez obrońcę obwinionej, który sformułował w niej zarzuty rażącej obrazy przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:

1. art. 433 k.p.k. w zw. z art. 92 ust. 1 u.i.l., będącej wynikiem przyjęcia, że Okręgowy Sąd Lekarski w [...] przeprowadził prawidłowo postępowanie w sprawie i nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. w zw. z art. 62 oraz art. 61 ust. 3 u.i.l. przez naruszenie zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu lekarskiego, a w konsekwencji ograniczenie swobodnego rozstrzygnięcia w sprawie oraz posiłkowanie się okolicznością warunkowego umorzenia postępowania wobec E. C., które uległo zatarciu w dniu 27 grudnia 2015 roku; zdaniem skarżącego Naczelny Sąd Lekarski bezpodstawnie przyjął, że E. C. dopuściła się czynu opisanego we wniosku o ukaranie pomimo braku dokonywanych w tym zakresie ustaleń, zaś obecnie obwiniona jest osobą niekaraną i nie ma podstaw do twierdzenia, że kiedykolwiek była karana za przestępstwo;

2. art. 433 k.p.k. w zw. z art. 92 ust. 1 u.i.l., będącej wynikiem przyjęcia, że Okręgowy Sąd Lekarski w [...] przeprowadził prawidłowo postępowanie w sprawie i nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. w zw. z art. 96 ust. 1 ustawy o izbach lekarskich w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l. przez:

- odmowę wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej, co do przebiegu wizyty w dniu 4 listopada 2008 roku, a w szczególności przeprowadzenia dokładnego i starannego badania podmiotowego i przedmiotowego pokrzywdzonej,

- odmowę wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej, co do sposobu prowadzenia przez nią dokumentacji medycznej poprzez zapisywanie jedynie odchyłeń od normy, a nie opisu całej wizyty i przebiegu badania podmiotowego i przedmiotowego, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż brak wpisów w dokumentacji medycznej jest jednoznaczny z nieprzeprowadzeniem badania u pokrzywdzonej,

- uznanie za wiarygodne zeznania świadka R. S. co do przebiegu wizyty w dniu 4 listopada 2008 roku, podczas gdy świadek uzyskał jedynie relację od pokrzywdzonej (jest tzw. świadkiem ze słyszenia), nie wiedział czy na tej wizycie została osłuchana stetoskopem, jego kolejne zeznania w toku postępowania są wzajemnie sprzeczne,

- uznanie za prawidłową opinię biegłych z Uniwersytetu Medycznego w [...]. z dnia 29 stycznia 2015 roku, sporządzoną na potrzeby postępowania w sprawie o sygn. akt: XII C [...]/13/6, pomimo wewnętrznej sprzeczności tej opinii, polegającej na postawieniu wykluczającego się wniosku, iż z jednej strony przebieg kliniczny odmy i ropniaka był nietypowy, a z drugiej dokładne badania przedmiotowe i podmiotowe umożliwiłyby rozpoznanie wysięku z jamy opłucnej,

3. art. 433 k.p.k. w zw. z art. 92 ust. 1 u.i.l., będącej wynikiem przyjęcia, że Okręgowy Sąd Lekarski w [...] przeprowadził prawidłowo postępowanie w sprawie i nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l. przez obciążenie obwinionej w całości kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 4 432,80 zł, podczas gdy uiszczenie ich jest zbyt uciążliwe dla obwinionej ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, a względy słuszności przemawiają za nieobciążaniem obwinionej powyższymi kosztami.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego w całości i uniewinnienie obwinionej E. C. od zarzucanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego w całości i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Lekarskiemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l., wobec czego niezbędne stało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i utrzymanego nim w mocy orzeczenia Okręgowego Sądu Lekarskiego, a następnie umorzenie postępowania dyscyplinarnego.

Obwiniona lekarz E. C. została uznana w tym postępowaniu za winną tego, że „nie dołożyła należytej staranności w postępowaniu lekarskim wobec p. E. S., co polegało na nieprzeprowadzeniu dokładnego badania podmiotowego i przedmiotowego pokrzywdzonej”. Orzeczenie Sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji zapadło w dniu 25 listopada 2016 r., zaś orzeczenie Naczelnego Sądu Lekarskiego, utrzymujące ten judykat w mocy wydano w dniu 9 marca 2017 r. Wcześniej, wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 1 grudnia 2013 r., sygn. akt VI K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt XVII Ka (...) (k. 556 i n., t. III) warunkowo umorzono wobec ww. lekarz postępowanie karne stwierdzając, że „oskarżona E.C. dopuściła się czynu polegającego na tym, że w dniu 4 listopada 2008 r. w P., będąc lekarzem rodzinnym w P., na którym ciążył szczególny obowiązek opieki nad pacjentką E.S. poprzez nieprawidłowe postępowanie polegające na braku prawidłowo przeprowadzonych badań

podmiotowego i przedmiotowego oraz nieposzerzeniu diagnostyki mającej na celu ustalenie faktycznej przyczyny dolegliwości zgłaszanych przez pokrzywdzoną nieumyślnie naraziła E.S. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. przestępstwa z art. 160 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 160 § 3 k.k.”.

W tym miejscu trzeba zauważyć, że we wniosku o ukaranie, w opisie czynu zarzucanego obwinionej, nie zawarto sformułowań, które oddawałyby znamię skutkowe przestępstwa z art. 160 k.k., wprowadzając jedynie zwrot wskazujący na skutek w postaci „nierozszerzenia diagnostyki” usunięty zresztą później, w toku postępowania sądowego, z opisu przypisanego obwinionej przewinienia dyscyplinarnego.

Porównanie więc ostatecznie przyjętego przez sądy dyscyplinarne obu instancji opisu czynu zabronionego, przypisanego w postępowaniach: dyscyplinarnym i karnym E. C., wskazuje, że nie są one tożsame. Przestępstwo określone w art. 160 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 160 § 3 k.k., stwierdzone wyrokiem warunkowo umarzającym postępowanie jest bowiem przestępstwem materialnym z narażenia, co zostało wyrażone w opisie czynu przez wskazanie na skutek w postaci spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia pokrzywdzonej. Natomiast przypisany obwinionej delikt dyscyplinarny ma charakter formalny, albowiem ogranicza się jedynie do niedołożenia należytej staranności w postępowaniu lekarskim przez nieprzeprowadzenie badań pokrzywdzonej. Uprawnia to do stwierdzenia, że w rozpoznawanej sprawie nie można było zastosować terminu przedawnienia dla przestępstwa określonego w wyroku sądu karnego na podstawie art. 64 ust. 4 u.i.l. w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 i art. 102 k.k., albowiem czyn będący przedmiotem postępowania dyscyplinarnego nie stanowi jednocześnie przestępstwa stwierdzonego w wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 1 grudnia 2013 r., sygn. akt VI K (...). Nie ma tu znaczenia, że przedmiotem ocen prawnych w obu odrębnych i samodzielnych jurysdykcyjnie postępowaniach było to samo zdarzenie w ujęciu historycznym.

Zastosowanie znajdzie zatem do przewinienia obwinionej ogólny, 5-letni termin przedawnienia deliktu dyscyplinarnego wynikający z treści art. 64 ust. 3 u.i.l. Biorąc pod uwagę datę czynu obwinionej – 4 listopada 2008 r. należy stwierdzić, że w sprawie okres przedawnienia upłynął zanim zapadło prawomocne orzeczenie Naczelnego Sądu Lekarskiego (9 marca 2017 r.). Z tego względu zaszła konieczność uchylecia zaskarżonego orzeczenia oraz utrzymanego nim w mocy orzeczenia Okręgowego Sądu Lekarskiego, i umorzenia postępowania. Rozpoznanie zarzutów kasacyjnych, dotyczących wadliwej kontroli instancyjnej, stało się w tej sytuacji bezprzedmiotowe,

co uprawniało do odstąpienia od ich rozpoznania (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i art. 112 pkt 1 u.i.l.).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, o kosztach sądowych postępowania orzekając na podstawie art. 89 ust. 4 u.i.l. oraz art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l.